

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

MERWEDEKANAALZONE (DEELGEBIED 5)

Gemeente Utrecht

11 APRIL 2017

Contactpersonen

[REDACTED]
Specialist Ecologie

M +31 6118 [REDACTED]
E [REDACTED]@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

[REDACTED]
Ecoloog

T +31 6270 [REDACTED]

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

[REDACTED]
**Projectleider waterbeheer &
ecologie**

M +31 (0) 6 [REDACTED]
[REDACTED].com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Leeswijzer	6
2	PLANGEBIED EN ONTWIKKELING	7
3	WET NATUURBESCHERMING: SOORTBESCHERMING	9
3.1	Wettelijk kader	9
3.2	Methode	9
3.3	Resultaten	10
3.4	Effectbeschrijving en -beoordeling	13
3.5	Toetsing	14
3.6	Vrijstelling en mitigatie	15
4	CONCLUSIE EN ADVIES	16
4.1	Vervolg	16
4.2	Conclusie en advies	16

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Utrecht is voornemens deelgebied 5 van de Merwedekanaalzone (hierna plangebied) te ontwikkelen. Het is nog niet duidelijk welke werkzaamheden precies worden uitgevoerd. Mogelijk wordt bebouwing gesloopt en wordt groen verwijderd.

Werkzaamheden ten behoeve van deze ontwikkeling kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, en daarmee overtredingen van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Het is daarom noodzakelijk om inzicht te krijgen in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en om vast te stellen of de voorgenomen ingreep leidt tot negatieve effecten.

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied (de Oostelijke Vechtplassen is het dichtstbij gelegen gebied op meer dan 7 km afstand), of binnen het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS). Gebiedsbescherming is daarom niet relevant, er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk vanuit gebiedsbeschermende natuurwetgeving. Nadere toetsing aan de wettelijke kaders voor gebiedsbescherming is dan ook niet aan de orde.

Onderliggende rapportage betreft een quickscan met betrekking tot beschermde soorten, zie bijlage A voor het wettelijk kader van de Wnb. De quickscan bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek, op basis waarvan mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten als gevolg van het project inzichtelijk zijn gemaakt en zijn getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wnb. Het uitgangspunt is om wettelijke overtredingen te voorkomen. Indien negatieve effecten te verwachten zijn, worden mitigerende maatregelen getroffen en moet, indien noodzakelijk, een ontheffing worden aangevraagd. Eventueel te nemen vervolgstappen zijn inzichtelijk gemaakt.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is het plangebied en het voornemen beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van de quickscan opgenomen, aansluitend vindt de effectbeoordeling en toetsing aan de Wnb plaats. In hoofdstuk 4 zijn vervolgens de te nemen vervolgstappen en de conclusie van het onderzoek opgenomen.

In bijlage A is het wettelijk kader van de Wnb met betrekking tot soortbescherming opgenomen. Bijlage B betreft een foto-impressie van het plangebied.

2 PLANGEBIED EN ONTWIKKELING

Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft deelgebied 5 van de Merwedekanaalzone. Het is gelegen aan de westzijde van het Merwedekanaal en wordt omsloten door de Koningin Wilhelminalaan aan de noordzijde, de Kanaalweg aan de oostzijde, de Beneluxlaan aan de zuidzijde en de Europalaan aan de westzijde.

In Figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied opgenomen met daarop weergegeven verschillende onderdelen binnen het gebied. De nummers op de luchtfoto verwijzen naar de foto's zoals opgenomen in Bijlage B.

Zoals te zien op de foto's, bestaat het plangebied uit een bedrijventerrein met bijbehorende bebouwing en daarnaast enkele woningen en appartementencomplexen. Er zijn ook braakliggende terreinen aanwezig. Tussen de bebouwing is voornamelijk verharding gelegen (onder andere parkeerplaatsen) en bevindt zich verspreid groen met een enkele watergang.

Ontwikkeling

Het is nog onbekend hoe het plangebied ontwikkeld wordt en welke werkzaamheden worden uitgevoerd. Mogelijk wordt bebouwing gesloopt en wordt aanwezig groen verwijderd.

Het gehele plangebied is daarom voor de quickscan beoordeeld.

Figuur 1: Luchtfoto van het plangebied (bij benadering binnen zwarte onderbroken contour) met verschillende delen binnen het gebied met rode contouren weergegeven. De cijfers corresponderen met de foto's zoals opgenomen in Bijlage B.

3 WET NATUURBESCHERMING: SOORTBESCHERMING

3.1 Wettelijk kader

De soortbescherming van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. De Wnb kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogels
- Overige Habitatrichtlijn soorten
- Andere soorten

De verbodsbepalingen zijn een belangrijk onderdeel van de Wnb. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1 Vogels, 3.5 overige Habitatrichtlijn soorten en 3.10 Andere soorten). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De provincies en het Rijk hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie verschillend. De zorgplicht is in alle gevallen van toepassing.

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet -wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt- een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden. Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per beschermingscategorie.

Een nadere toelichting op het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.2 Methode

Ten behoeve van deze Quickscan is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar. Daarnaast is contact opgenomen met de heer Kruse, ecologisch adviseur van de gemeente Utrecht.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 31 maart 2017 door Jasper Osterthun, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren zonnig en circa 15°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten.

Tijdens het veldbezoek is hiertoe globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.3 Resultaten

De volgende tabel geeft een overzicht van de functie van de gebouwen voor verschillende soortgroepen op basis van bureaustudie en veldonderzoek

Tabel 1: Aanwezigheid en functie leefgebied beschermde soorten per soortgroep.

Soortgroep	Bureauonderzoek en veldbezoek	Conclusie
Flora	Beschermde planten zijn niet waargenomen binnen of in de omgeving van het plangebied (NDFF). De aanwezigheid van beschermde planten wordt op basis van aanwezige biotopen ook niet verwacht. Het aanwezige groen bestaat voornamelijk uit ruigte met onder andere braam en brandnetel en daarnaast uit grazige vegetatie en struweel met enkele bomen.	Beschermde planten worden niet verwacht.
Algemene broedvogels	Waargenomen broedvogels binnen het plangebied zijn onder andere: koolmees, merel, kauw, winterkoning en spreeuw (NDFF). Het groen binnen het plangebied vormt geschikt broedgelegenheid voor deze soorten. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek twee eksternesten waargenomen in bomen binnen het zuidoostelijk deel van het plangebied.	Algemene broedvogels komen voor.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	Binnen het plangebied zijn gierzwaluwen waargenomen. Daarnaast is een jagende sperwer aan de rand waargenomen (NDFF). Een deel van de bebouwing binnen het plangebied vormt geschikte broedgelegenheid voor huismus en gierzwaluw, waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is, zie verder tabel 2. Voor overige vogels met jaarrond beschermd nest, zoals sperwer of buizerd, ontbreken geschikte nestlocaties binnen het plangebied. Ook is het plangebied zeer beperkt geschikt als foerageergebied. Ten westen van het plangebied, in park Transwijk, zijn mogelijk wel geschikte nestlocaties aanwezig.	Geschikte nestlocaties voor huismus en gierzwaluw zijn aanwezig, zie tabel 2.
Grondgebonden zoogdieren	Binnen het plangebied is een waarneming van konijn bekend (NDFF). Het plangebied vormt naar verwachting geschikt leefgebied voor deze en andere algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als huisspitsmuis en veldmuis. Daarnaast vormt de bebouwing mogelijk geschikt leefgebied voor steenmarter. Hoewel deze soort niet is waargenomen binnen of in de omgeving van het plangebied, ligt het plangebied wel binnen het verspreidingsgebied (verspreidingsatlas Zoogdierverseniging). Schuilmogelijkheden zijn mogelijk in panden binnen het plangebied aanwezig. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt leefgebied voor soorten als bunzing en boomarter. Voor soorten als eekhoorn, das en bever is eveneens geen geschikt leefgebied aanwezig.	Zoogdieren als konijn, huisspitsmuis en veldmuis komen naar verwachting voor. Mogelijk komt steenmarter voor binnen het plangebied.
Vleermuizen	Binnen het plangebied zijn verschillende waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend (NDFF). Voor gebouwbewonende vleermuizen zijn binnen de bebouwing geschikte verblijfplaatsen aanwezig, zie verder in tabel 2. In ieder geval is de aanwezigheid van twee winterverblijfplaatsen ter plaatse van locatie 22 (zie Figuur 1) bekend (gemeente Utrecht). Daarnaast vormt het groen dat zich binnen het plangebied bevindt, geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn voldoende elementen aanwezig waarlangs vleermuizen zich kunnen oriënteren. Het plangebied vormt echter geen essentieel foerageergebied. Het park ten westen van het plangebied vormt naar verwachting geschikter foerageergebied.	Het plangebied heeft geschikte verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied voor vleermuizen.
Amfibieën	Er zijn geen waarnemingen van beschermde amfibieën binnen het plangebied (NDFF). Het plangebied vormt naar verwachting geschikt landhabitat voor algemene soorten amfibieën als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Dit betreft met name de delen van het plangebied met groen nabij water, met uitzondering van de oever van het kanaal.	Algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander komen mogelijk voor.

Soortgroep	Bureauonderzoek en veldbezoek	Conclusie
	De aanwezigheid van zwaar beschermde soorten zoals rugstreeppad is uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Hoewel de rugstreeppad een pioniersoort is die zich snel vestigt op terreinen waar ontwikkelingen plaatsvinden, komt deze buiten de stad voor (plas Laagraven in het zuiden en Ruigenhoek in het noorden). Het plangebied ligt te veel geïsoleerd. Aanwezigheid van rugstreeppad is dan ook uitgesloten.	
Reptielen	Er zijn geen waarnemingen bekend van reptielen binnen of in de omgeving van het plangebied (NDFF). Geschikt leefgebied voor reptielen zoals ringslang en hazelworm ontbreekt binnen het plangebied. Aanwezigheid van reptielen is dan ook uitgesloten.	Reptielen komen niet voor.
Vissen	Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen (NDFF). Er zijn een watergang en een poel binnen het plangebied aanwezig (locatie 14 en 16). Met name in de watergang die in verbinding staat met het Merwedekanaal zijn naar verwachting vissen aanwezig. De wateren vormen echter geen geschikt leefgebied voor beschermde vissen zoals de grote modderkruiper. Aanwezigheid van beschermde vissen binnen het plangebied is dan ook uitgesloten.	Beschermde vissen komen niet voor.
Overige soorten	Binnen het plangebied zijn geen beschermde overige soorten als libellen of dagvlinders waargenomen (NDFF). Door het ontbreken van een bloemrijke vegetatie binnen het plangebied, wordt de aanwezigheid van beschermde vlinders niet verwacht. Wel komen niet beschermde soorten voor als citroenvlinder en dagpauwoog (NDFF). Voor beschermde libellen als rivierrombout ontbreekt geschikt leefgebied eveneens, deze soort komt voor ter plaatse van grote rivieren en beken.	Beschermde overige soorten komen niet voor.

Tabel 2: Geschiktheid van de locaties als verblijfplaats voor vleermuizen en/of nestgelegenheid voor huismus en/of gierzwaluw.

Locatie ¹	Vleermuizen	Huisumus	Gierzwaluw	Opmerking
1	-	-	-	
2	Daklijst, openingen regenpijp	-	-	Onderdeel van Praxis (locatie 1)
3	Spouwgaten	-	-	Nieuwbouw
4	Spouwgaten	-	-	Nieuwbouw
5	Spouwgaten	-	-	Nieuwbouw
6	Spouwgaten, openingen overstek	-	-	
7	-	-	-	Braakliggend terrein.
8	Mogelijk foerageergebied	Mogelijk foerageergebied	-	Park met vijver (geïsoleerd, steile oever)
9	Spouwgaten, openingen dakrand. Tuin: mogelijk foerageergebied	Dakgoot, openingen dakrand. Tuin: foerageergebied	Openingen dakrand	Woning, groene tuin
10	Dilatatievoeg, spouwgaten	-	-	
11	Spouwgaten	-	-	
12	Openingen dakrand/overstek	Dakgoot	-	Woningen
13	Dilatatievoeg, scheuren muur	Dakgoot, mogelijke openingen dakrand	Mogelijke openingen dakrand	
14	-	-	-	Poel (geïsoleerd)
15	Spouwgaten	-	-	Nieuwbouw
16	-	-	-	Sloot (in verbinding met kanaal, steile oever)
17	-	-	-	Nieuwbouw

¹ Zie de luchtfoto in Figuur 1 voor locatie en de foto's in Bijlage B voor een impressie.

Locatie ¹	Vleermuizen	Huismus	Gierzwaluw	Opmerking
18	Spouwgaten, openingen muur	-	-	
19	-	-	-	
20	-	-	-	
21	-	-	-	
22	Spouwgaten, openingen dakrand	-	-	
23	Openingen boeiboord	-	-	
24	Spouwgaten	-	-	
25	Spouwgaten, openingen daklijst	-	-	
26	Spouwgaten	-	-	
27	Spouwgaten	-	-	
28	Spouwgaten	-	-	
29	Mogelijk foerageergebied	Foerageergebied	-	Groene tuin
30	Spouwgaten	-	-	
31	Ruimte beton	Opening beton en in stalen constructie	-	
32	Spouwgaten, scheuren muur	-	-	
33	Scheuren en gaten muur, open spouwmuur	Gaten muur	-	
34	-	-	-	
35	Openingen daklijst en zink	-	-	

3.4 Effectbeschrijving en -beoordeling

Hieronder is per mogelijk voorkomende soortgroep een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Tabel 3: Effecten per soort(groep) als gevolg van werkzaamheden.

Soort(groep) (beschermings- categorie)	Beschrijving effecten
Algemene broedvogels (Vogelrichtlijn)	<p>Bij werkzaamheden in het broedseizoen gaan mogelijk nesten van algemene broedvogels verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van nesten en tot het vernielen van broedsels of legfels van vogels. → mogelijk effect</p> <p>Bij werkzaamheden in het broedseizoen worden broedende vogels mogelijk verstoord. → mogelijk effect</p> <p>In de omgeving van het plangebied, bijvoorbeeld in het park ten westen van het plangebied en in de wijken Rivierenwijk of Transwijk Zuid, zijn voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig. Daarmee is de conclusie dat de werkzaamheden geen risico vormen voor de gunstige staat van instandhouding van overige broedvogels. Daarnaast betreft het plangebied de bebouwde kom, waar altijd sprake is van enigermate van verstoring door aanwezigheid van mensen en verkeer. Een effect als gevolg van verstoring is uitgesloten. → geen effect</p>
Jaarrond beschermd nest (Vogelrichtlijn) Huismus en gierzwaluw	<p>Bij het slopen van bebouwing in het broedseizoen gaan mogelijk jaarrond beschermd nestlocaties verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van nesten en tot het vernielen van broedsels of legfels van vogels. → mogelijk effect</p> <p>Bij sloopwerkzaamheden in het broedseizoen worden broedende vogels mogelijk verstoord. → mogelijk effect</p> <p>In de omgeving van het plangebied, bijvoorbeeld in de wijken Rivierenwijk of Transwijk Zuid, zijn voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig. Daarmee is de conclusie dat de werkzaamheden geen risico vormen voor de gunstige staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw. Daarnaast betreft het plangebied de bebouwde kom, waar altijd sprake is van enigermate van verstoring door aanwezigheid van mensen en verkeer. Een effect als gevolg van verstoring is uitgesloten. → geen effect</p>
Grondgebonden zoogdieren (Andere soort) Konijn, Huisspitsmuis, veldmuis, steenmarter	<p>Werkzaamheden leiden mogelijk tot het doden en verwonden van algemene grondgebonden zoogdieren die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. → mogelijk effect</p> <p>Als gevolg van de werkzaamheden gaan mogelijke verblijfplaatsen verloren → mogelijk effect</p>
Vleermuizen (Habitatrichtlijnsoort)	<p>Bij het slopen van bebouwing gaan mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van verblijfplaatsen. Daarnaast worden mogelijk aanwezige individuen gedood of verwond. → mogelijk effect</p> <p>Bij het verwijderen van groen binnen het plangebied gaat mogelijk foerageergebied van vleermuizen verloren. Maar gezien het feit dat het park ten westen van het plangebied naar verwachting voornamelijk als foerageergebied wordt gebruikt en er voldoende alternatief in de omgeving aanwezig is, is naar verwachting geen sprake van een verlies van essentieel foerageergebied. → geen effect</p> <p>Bij het uitvoeren van werkzaamheden worden mogelijk foeragerende vleermuizen verstoord. → mogelijk effect</p>
Amfibieën (Andere soort) Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	<p>Werkzaamheden leiden mogelijk tot het doden en verwonden van algemene amfibieën die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. → mogelijk effect</p> <p>Als gevolg van de werkzaamheden gaan mogelijke verblijfplaatsen verloren → mogelijk effect</p>

3.5 Toetsing

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb mogelijk worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4
Algemene broedvogels	X	X		
Jaarrond beschermd Huismus en gierzwaluw	X	X		

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Aangezien in de omgeving voldoende alternatief leefgebied voor huismus, gierzwaluw en overige broedvogels te vinden is, vormen de werkzaamheden geen gevaar voor de staat van instandhouding van deze soorten. Daarnaast betreft het plangebied de bebouwde kom, waar altijd sprake is van enigermate van verstoring door aanwezigheid van mensen en verkeer. Daarmee is geen sprake van een overtreding van artikel 3.1, vierde lid.

Tabel 5 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5
Vleermuizen	X	X		X	

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 6 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van Andere soorten

Soort	a	b	c
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren Konijn, huisspitsmuis, veldmuis en steenmarter	X	X	
Algemeen voorkomende amfibieën Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	X	X	

Verbodsbepalingen:

a: opzettelijk te doden of te vangen;

b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen

c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

3.6 Vrijstelling en mitigatie

Vrijstelling

Gedeputeerde staten van de provincie Utrecht² heeft voor de in navolgende tabel opgenomen algemeen voorkomende 'Andere soorten' een generieke vrijstelling ten behoeve voor ruimtelijke ingrepen afgegeven. Er geldt dan ook een vrijstelling voor de binnen het plangebied voorkomende algemene soorten grondgebonden zoogdieren (konijn, haas en veldmuis) en algemeen voorkomende amfibieën (bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander) zoals beschreven. Wel dienen in het kader van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) maatregelen te worden getroffen om voldoende zorg in acht te nemen voor aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten.

Tabel 7: Soorten waarvoor vrijstelling geldt in de provincie Utrecht.

Zoogdieren	Konijn	Amfibieën
Aardmuis	Ondergrondse woelmuis	Bruine kikker
Bosmuis	Ree	Gewone pad
Bunzing	Rosse woelmuis	Kleine watersalamander
Dwergmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Meerkikker
Dwergspitsmuis	Veldmuis	Middelste groene kikker of bastaardkikker
Egel	Vos	
Gewone bosspitsmuis	Wezel	
Haas	Woelrat	
Hermelijn		
Huisspitsmuis		

Mitigerende maatregelen

Zorgplicht en broedvogels

Behalve in het kader van de zorgplicht, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om effecten op algemene broedvogels te voorkomen:

- **Zorgplicht:** Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht: werk zo veel mogelijk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met de ligging van wegen. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- **Algemene broedvogels:** Voer werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden. Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

Voor de overige beschermde soorten (vleermuizen, huismus, gierzwaluw en steenmarter) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen dient eerst nader onderzoek te worden uitgevoerd.

² Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht "Natuurlijk Waardevol". Vastgesteld door Provinciale Staten op 12 december 2016.

4 CONCLUSIE EN ADVIES

4.1 Vervolg

Aan de hand van de quickscan kan de aanwezigheid van een aantal soorten en soortgroepen worden uitgesloten. Van andere soorten is vastgesteld dat het plangebied mogelijk geschikt leefgebied vormt, maar er dient eerst nader onderzoek te worden uitgevoerd voordat beoordeeld kan worden of sprake is van negatieve effecten. Op basis van de resultaten hiervan, kan bepaald worden of en zo ja, welke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of mogelijk een ontheffing in het kader van de Wnb moet worden aangevraagd.

Soortgericht vervolgonderzoek is noodzakelijk voor de volgende soorten:

- Huismus en gierzwaluw: onderzoek naar aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen in het plangebied. Dit geldt voor de gebouwen die geschikt zijn als nestlocatie, zie paragraaf 3.3.
 - Huismus: twee veldbezoeken in de periode april tot half mei (conform soortenstandaard huismus).
 - Gierzwaluw: drie veldbezoeken in de periode juni tot en met half juli.
- Vleermuizen: onderzoek naar aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in verschillende gebouwen, zie paragraaf 3.3. Twee veldbezoeken (een in de ochtend en een in de avond) in de periode half mei tot half juli en daarnaast twee veldbezoeken (beide in de avond) in de periode half augustus tot half oktober.
- Steenmarter: onderzoek naar aanwezigheid van steenmarter middels sporenonderzoek en navraag bij bewoners/ gebruikers. Dit geldt voor alle gebouwen binnen het plangebied. Onderzoek kan jaarrond worden uitgevoerd.

4.2 Conclusie en advies

De aanwezigheid van beschermde soorten binnen het plangebied is vastgesteld. Het is daarom in ieder geval noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen om effecten op algemene broedvogels en algemeen voorkomende vrijgestelde soorten zoogdieren en amfibieën te voorkomen, in het kader van de zorgplicht.

Daarnaast dient nader onderzoek naar aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluw en huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter te worden uitgevoerd, voordat beoordeeld kan worden of sprake is van negatieve effecten op deze soorten. Op basis van de resultaten van dit soortgericht onderzoek, kan worden bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of mogelijk een ontheffing in het kader van de Wnb moet worden aangevraagd.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB - SOORTBESCHERMING

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogels
- Overige Habitatrichtlijn soorten
- Andere soorten

Vogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Overige Habitatrichtlijn soorten

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

De bijlagen zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten op genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een "nationale kop" op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de overige Habitatrichtlijn diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Habitatrichtlijn plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de Andere soorte diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de Andere soorte plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragcode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. Hieronder is een overzicht opgenomen van de vrijstellingen die in voorliggende situatie gelden.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragcode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **vogels** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **overige Habitatrichtlijn soorten** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;

3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **Andere soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Habitatrictlijnsoorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
13. in het algemeen belang.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen ontheffing Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de ontheffing Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

BIJLAGE B FOTO-IMPRESSIE

Hieronder zijn foto's van de verschillende gebouwen en delen van het plangebied opgenomen. De nummers corresponderen met de nummers zoals deze zijn opgenomen op de kaart in hoofdstuk 2 en de resultaten in paragraaf 3.3.

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05062.000198.0100
Onze referentie: 079369794 0.3